
December 2023

Juridisk serviceeftersyn Om hjemme- træning

Ankestyrelsen

ANKESTYRELSEN

Telefon: 33 41 12 00 mandag til fredag klokken 9-15

Postadresse: Ankestyrelsen, 7998 statsservice

Mailadresse: ast@ast.dk

Hjemmeside: www.ast.dk

ISBN nr.: 978-87-7811-513-3

Indholdsfortegnelse

Juridisk serviceeftersyn om hjemmetræning	4
Centrale læringspunkter i kommunernes sager	6
Vejledning om hjemmetræning	16
Indsigt i reglerne på området	17

INDLEDNING

Dette læringsnotat præsenterer udvalgte resultater fra Ankestyrelsens juridiske serviceeftersyn i 2023.

Det juridiske serviceeftersyn er en årligt tilbagevendende undersøgelse, som Ankestyrelsen gennemfører for Social-, Bolig- og Ældreministeriet over en treårig periode fra 2023 til 2025. Hvert år gennemgår Ankestyrelsen et mindre antal sager fra udvalgte kommuner med fokus på, om kommunerne overholder regler og praksis på socialområdet i sager om børn og voksne med handicap på et udvalgt sagsområde. Ankestyrelsen gennemfører det juridiske serviceeftersyn efter reglerne i retssikkerhedslovens kapitel 11 om praksisundersøgelser. Det betyder blandt andet, at resultaterne af det juridiske serviceeftersyn skal behandles på et kommunalbestyrelsesmøde i de medvirkende kommuner i henhold til retssikkerhedslovens § 79 a.

I 2023 har seks udvalgte kommuner indgået i det juridiske serviceeftersyn, og emnet for serviceeftersynet har været kommunernes behandling af sager om servicelovens § 32 a om hjemmetræning¹.

§

HJEMMETRÆNING

Målgruppen for hjemmetræning er børn, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktions-
evne har behov for hjælp eller særlig støtte².

Det fremgår af servicelovens § 32 a:

”Kommunalbestyrelsen godkender efter anmodning fra indehaveren af forældremyndigheden, at forældrene helt eller delvis udfører hjemmetræning i hjemmet, jf. § 32, stk. 1, 3. pkt., hvis følgende betingelser er opfyldt:

- 1) Hjemmetræningen fremmer barnets eller den unges tarv og trivsel og imødekommer barnets eller den unges behov.
- 2) Forældrene er i stand til at udføre opgaverne.
- 3) Hjemmetræningen sker efter dokumenterbare træningsmetoder.

(...)”

Formål og afgrænsning

Formålet med det juridiske serviceeftersyn er at bidrage med viden om og anbefalinger til kommunernes sagsbehandling i sager om hjemmetræning.

Fokus

I det juridiske serviceeftersyn har vi fokus på at belyse eksempler på henholdsvis korrekt og mangelfuld sagsbehandling hos kommunerne i sager om hjemmetræning.

Afgrænsning

Det juridiske serviceeftersyn giver eksempler på praksis i sagsbehandlingen og en pejling på den aktuelle kvalitet i sagsbehandlingen på det udvalgte område. Da der gennemgås et mindre antal udvalgte sager, er det ikke muligt at generalisere

¹ Reglen fremgår pr. 1. januar 2024 af barnets lov § 85

² Betingelserne for at være omfattet af målgruppen for et særligt dagtilbud – og dermed i målgruppen for en hjemmetræningsordning – fremgår af servicelovens § 32, stk. 1.

resultaterne af undersøgelsen til samtlige afgørelser i alle landets kommuner eller samtlige afgørelser, som de deltagende kommuner har truffet om hjemmetræning. Vi kan imidlertid genkende de udfordringer, der viser sig i sagsgennemgangen, fra Ankestyrelsens klagesagsbehandling på området, og vi formoder derfor, at de identificerede udfordringer også vil kunne gøre sig gældende i andre end de undersøgte sager.

Læringsnotatet

De seks udvalgte kommuner har modtaget et individuelt læringsnotat, som fokuserer på de læringspunkter, som har været mest udbredte i gennemgangen af den enkelte kommunes sager, og de læringspunkter, der har betydning for, om borgeren har fået den rette hjælp.

Dette læringsnotat gennemgår de centrale læringspunkter på tværs af de seks kommuner.

METODE

De seks kommuner har sendt i alt 74 sager, som opfylder kriterierne for udvælgelsen af sager og indgår i det juridiske serviceeftersyn.

Der er tale om sager, hvor kommunerne har truffet afgørelse om hjemmetræning efter § 32 a eller § 32, stk. 1 i serviceloven. Der er både bevillings- og afslagssager. Afgørelsen er truffet inden for perioden den 1. januar 2020 til og med den 31. december 2022. Kommunerne er blevet bedt om at sende de nyeste sager, der lever op til udvælgelseskriterierne. Afgørelsen har desuden ikke være påklaget til Ankestyrelsen.

CENTRALE LÆRINGSPUNKTER I KOMMUNERNES SAGER

I det følgende beskriver vi centrale læringspunkter fra det juridiske serviceeftersyn.

Sagsgennemgangen viser, at 46 ud af de 74 sager samlet set er i overensstemmelse med regler og praksis. Det betyder også, at vi ved sagsgennemgangen vurderer, at 29 ud af de 74 sager lider af en eller flere retlige mangler. Vi ville have omgjort (ændret eller hjemvist) 28 af sagerne, hvis de var påklaget til Ankestyrelsen. Det betyder, at én af sagerne med retlige mangler ikke ville være blevet omgjort i Ankestyrelsen. Det

skyldes, at manglen ikke har væsentlig betydning for afgørelsens resultat.

Derudover tyder sagsgennemgangen på, at de udvalgte kommuner generelt afholder tilsynsbesøg i overensstemmelse med reglerne i bekendtgørelse om hjælp til børn og unge, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for hjælp eller særlig støtte (hjemmetræningsbekendtgørelsen). Dog kan vi konstatere, at flere kommuner ikke i alle de relevante sager får lavet en tilsynsrapport, hvor der er taget konkret stilling til, om hjemmetræningsordningen kan fortsætte, skal ændres eller ophøre. Vi kan heller ikke, i de relevante sager, konstatere, at der afholdes tilsyn to gange årligt. Det kan skyldes, at tilsynsbesøgene ikke er dokumenteret på den enkelte sag.

I det juridiske serviceeftersyn ser vi også på, om kommunerne foretager en helhedsvurdering i sagerne, og om forældrene er inddraget i sagsbehandlingen.

I størstedelen af sagerne kan vi konstatere, at forældrene er inddraget i sagsbehandlingen. Oplysninger fra ansøgningen anvendes således i sagsbehandlingen, og der er løbende kontakt med forældrene enten telefonisk eller per e-mail, eller der foretages relevant partshøring. For så vidt angår kommunernes forpligtelse til at foretage en helhedsvurdering af en families samlede behov for hjælp, kan vi i sagsgennemgangen se, at det varierer, hvorvidt kommunerne er opmærksomme på, om familierne har behov for anden hjælp.

Retlige mangler i flere sager

I de fleste sager, hvor vi kan konstatere en retlig mangel, har kommunerne udfordringer med at oplyse sagen. Det drejer sig om 19 ud af de 29 sager. Vi kan også konstatere, at der er otte sager, som lider af en begrundelsesmangel og otte sager, der indeholder en hjemmelsmangel. I fire sager har kommunerne foretaget en forkert fortolkning eller et skøn, der ikke er udøvet korrekt.

Vi har ikke konstateret mangler i form af partshøringsmangler eller sager, hvor kommunerne har sat skøn under regel.

Sagsoplysning

Kommunen har ansvaret for, at sagen er tilstrækkeligt oplyst til, at den kan træffe en korrekt afgørelse. Dette følger af officialmaksimen og fremgår også af § 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Det betyder, at de oplysninger, kommunen lægger til grund for afgørelsen, skal være relevante og korrekte. Kommunen skal indhente oplysninger om

væsentlige forhold, der har betydning for sagen. Det er kommunens ansvar at sikre en afklaring, inden kommunen afgør sagen, hvis:

- der er tvivl om sagens oplysninger,
- forælderen/forældrene kommer med væsentlige oplysninger, der for eksempel anfægter oplysningsgrundlaget, eller
- der i øvrigt er et mangelfuldt oplysningsgrundlag.

Det er desuden kommunens ansvar at inddrage den nødvendige fagkundskab, hvis der er et behov for det, eller hvor det ifølge reglerne er et krav. For eksempel er det et krav i sager, hvor der i ikke uvæsentligt omfang indgår træningselementer af sundhedsfaglig karakter, at sundhedsfaglige personer inddrages, jf. § 32 a, stk. 3, i serviceloven, og § 3, stk. 6, i bekendtgørelse om hjælp til børn og unge, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for hjælp eller særlig støtte (hjemmetræningsbekendtgørelsen).

Vi ser flere eksempler på sager, der er oplyst relevant i overensstemmelse med officialmaksimen, og kommunerne således har sikret et tilstrækkeligt og nødvendigt oplysningsgrundlag, samt hvor kommunen foretager en konkret og individuel vurdering af sagens oplysninger.

EKSEMPEL PÅ RELEVANT OG TILSTRÆKKELIG SAGSOPLYSNING

Et eksempel på det er en sag, hvor en kommune giver afslag på økonomisk støtte til et legetårn som træningsredskab. Kommunen begrundet afslaget med, at legetårnet ikke er nødvendigt for at gennemføre det godkendte træningsprogram, og mange af øvelserne kan udføres på anden vis, uden at dette er i konflikt med træningsmetoden. Det er en styrke, at kommunen er opmærksom på at indhente relevante oplysninger fra fagpersoner til brug for denne vurdering, og at kommunen tager udgangspunkt i det konkrete godkendte træningsprogram

EKSEMPLER PÅ MANGELFULD SAGSOPLYSNING

I en sag, hvor en kommune giver delvist afslag på dækning af udgifter til hjælpetrænere og andre udgifter, kan vi konstatere, at kommunen ikke indhenter de tilstrækkelige oplysninger. Kommunen har godkendt, at forældrene hjemmetræner barnet på fuld tid mellem kl. 8.00 og 15.30 alle hverdage. I træningsprogrammet indgår flere øvelser, som forudsætter to personer, for at kunne gennemføres og imødekomme de fastsatte mål for barnet. Forældrene søger derfor også om dækning af udgifter til hjælpetrænere om eftermiddagen alle ugens dage. Kommunen giver delvist afslag og bevilger hjælpetræner timer svarende til to timer om ugen. Kommunen henviser til, at metodeudbyder har angivet, at der skal være hjælpetræner tilknyttet i minimum to timer. Vi vurderer dog, at der er uoverensstemmelse mellem

det af kommunen godkendte træningsprogram og den efterfølgende bevilgede støtte til hjælpetræner timer. Sagen er derfor ikke oplyst tilstrækkeligt.

Kommunen kunne i den konkrete sag have stillet supplerende spørgsmål til træningsudbyder og forældrene om behovet for hjælpetrænere i forhold til det konkrete godkendte træningsprogram. Det er kommunen, der skal belyse uklarheder og uoverensstemmelser, før den træffer en afgørelse om hjælp.

I en anden kommune ser vi en sag, hvor kommunen træffer en afgørelse om at øge en hjemmetræningsordning fra otte timer om ugen til 20 timer om ugen, da forældrene har anmodet om en udvidelse af hjemmetræningsordningen som følge af, at barnet skal gennemgå en operation. Forældrene ønsker at intensivere træningen i et halvt år frem.

Vi vurderer dog, at kommunen ikke kan træffe en gyldig afgørelse om udvidelse af hjemmetræningsordningen, idet der er flere mangler i oplysningsgrundlaget. Det er uklart, om en udvidelse af træning i hjemmet reelt imødekommer barnets behov, og om forældrene er i stand til at udføre træningsopgaverne. Der foreligger blandt andet ingen oplysninger om den operation, barnet skal gennemgå, ligesom der ikke er oplysninger om den genoptræning, barnet skal gennemføre efter operationen for at opnå bedst mulig funktion igen. Der er heller ikke inddraget sundhedsfaglige kompetencer i vurderingen af hjemmetræningsprogrammet på trods af, at der er tale om et behov for egentlig genoptræning af barnets funktionsevne. Der er derfor ingen oplysninger om, hvorvidt den bevilgede træning rent faktisk imødekommer de behov, barnet har efter en operation af den pågældende karakter. Der foreligger heller ikke oplysninger fra hospitalet om operationen og den nødvendige træning, herunder hvilke øvelser barnet har brug for at gennemgå efter den type operation. Det er derfor også uklart, om forældrene rent faktisk er i stand til selv at udføre den nødvendige genoptræning. Derudover fremgår det heller ikke af sagen, i hvilket omfang der er tilbudt træning via regionen. Det betyder, at der kan være fare for, at den hjemmetræning, som barnet modtager, ikke er tilstrækkeligt til at tilgodese barnets særlige behov eller i øvrigt er i overensstemmelse med den af hospitalet anbefalede genoptræning af barnet. Derudover burde kommunen også – efter operationen – have foretaget en straksopfølgning på barnets situation for at kunne forholde sig til barnets aktuelle funktionsniveau, og dermed hvilken træning, der er behov for.

Vi ser desuden eksempler på sager, hvor en børnefaglig undersøgelse ikke er opdateret og aktuel på det tidspunkt, hvor kommunerne træffer afgørelse om godkendelse af en hjemmetræningsordning. Sagerne har i de situationer ofte undergået en

---

lang sagsbehandling, hvorfor oplysningerne i den børnefaglige undersøgelse når at blive uaktuelle.

OPMÆRKSOMHED

Sagsgennemgangen viser, at flere af kommunerne har brug for at optimere sagsbehandlingen med det formål at oplyse sagerne tilstrækkeligt, inden der træffes afgørelse. Det kan være relevant for kommunerne at have en fast praksis for, hvilke oplysninger i hjemmetræningssager, der kan være med til at belyse en sag i fornødent omfang, for eksempel at en børnefaglig undersøgelse skal være opdateret og aktuel, at der indhentes oplysninger fra metodeudbydere, når der træffes afgørelse om træningsudgifter, og så videre.

Kommunerne bør også arbejde med at konkretisere de spørgsmål eller henvendelser, som rettes til fagkyndige alt afhængig af, hvad det er, kommunerne skal belyse.

Begrundelsesmangler i sagerne

I sager, hvor kommunerne giver et skriftligt afslag på hjælp, skal afgørelsen være ledsaget af en begrundelse og opfylde forvaltningslovens §§ 22-24 om kravene dertil.

OPMÆRKSOMHED

Begrundelser skal være fyldestgørende og forklare forælderen/forældrene, hvorfor en afgørelse får et bestemt indhold. Kommunerne skal være opmærksomme på at lave begrundelser, så det er muligt at forstå, hvad det er, som er afgørende for resultatet. I en god begrundelse indgår også en stillingtagen til eller besvarelse af forældrens/forældrenes oplysninger og spørgsmål til sagen.

En god begrundelse er baseret på, at sagen er tilstrækkeligt oplyst, da kommunerne på den baggrund kan henviser til alle de relevante hovedhensyn, der er bestemmende for afgørelsens resultat.

SAG AFGJORT PÅ DET FORELIG- GENDE GRUNDLAG

I en sag ser vi, at en kommune træffer afgørelse om ophør på det foreliggende grundlag. Hvis sagen var påklaget til Ankestyrelsen, ville vi have hjemvist sagen med henblik på fornyet behandling, da begrundelsen for at træffe afgørelse om ophør af hjemmetræning på det foreliggende grundlag ikke er fyldestgørende.

Den konkrete sag drejer sig om, at kommunen træffer afgørelse om ophør af hjemmetræning, da kommunen ikke på det foreliggende grundlag kan vurdere, om barnet fortsat er i målgruppen efter § 32, stk. 1, i serviceloven. Kommunen redegør dog ikke for, hvilke oplysninger der mangler for at kunne foretage den relevante målgruppevurdering.

Reglerne om at træffe en afgørelse på det foreliggende grundlag fremgår af lov om retssikkerhed og administration på det sociale områdes §§ 11 a, stk. 1, 11 b og 12, nr. 3. Når en kommune vurderer, at der kan træffes en afgørelse på det foreliggende grundlag, skal kommunen dog altid først overveje, om der er tilstrækkelige oplysninger i sagen til, at den kan træffe en afgørelse om hjælpen.

Hjemmelsmangel og forkert vurdering

Sagsgennemgangen viser, at nogle kommuner fastsætter et forkert bevillingstidspunkt for en hjemmetræningsordning.

Det er et udgangspunkt i socialretten, at en bevilling er gældende fra ansøgningstidspunktet i sager, hvor borgere selv søger om hjælp.³ Det betyder blandt andet, at en lang sagsbehandling i kommunen ikke vil få indflydelse på forældrens/forældrenes ret til den bevilligede hjælp, for eksempel hvis forælderen har påbegyndt hjemmetræningen, mens sagen behandles i kommunen. Kommunen kan fravige dette udgangspunkt, hvis det for eksempel fra forælderen/forældrene er oplyst, at bevillingen ønskes fra et specifikt tidspunkt. Derudover kan bevilling fra ansøgningstidspunktet fraviges med tilbagevirkende kraft, for eksempel hvis en kommune yder forkert vejledning. Hvis der ikke er særlige grunde, kan kommunen altså ikke fastsætte et andet bevillingstidspunkt.

EKSEMPEL PÅ EN SAG MED FORKERT BEVIL- LINGSTIDSPUNKT

For eksempel ser vi en sag, hvor forældrene ansøger om at blive godkendt til hjemmetræning af deres barn i januar måned. I december - 11 måneder senere træffer kommunen afgørelse om, at forældrene kan godkendes til at hjemmetræne

³ Se for eksempel vores principmeddelelse 101-13.

**EKSEMPEL PÅ
EN SAG, HVOR
BARNET IKKE
LÆNGERE ER I
MÅLGRUPPEN**

fra september måned - godt syv måneder efter ansøgningstidspunktet. I sagen kan kommunen ikke fastsætte et senere bevillingstidspunkt end ansøgningstidspunktet. Kommunen begrundet heller ikke i afgørelsen, hvorfor ansøgningsprincippet fraviges i det konkrete tilfælde.

Vi ser en hjemmelsmangel i en sag, hvor en kommune godkender, at forældrene fortsætter med at hjemmetræne, selvom barnet ikke længere er i målgruppen for at hjemmetræne efter § 32, stk. 1, i serviceloven. Af sagens akter fremgår det blandt andet, at barnet kræver mere opmærksomhed end andre børn, men at der ikke er tilført ekstra ressourcer til barnets pasningstilbud. Der er også oplysninger om, at barnet gennem hjemmetræningen har opnået betydeligt bedre motoriske færdigheder. Barnet trives socialt, og derudover er barnet lægeligt beskrevet med den laveste påvirkningsgrad af lidelsen. Vi vurderer derfor, at barnet ikke længere har en betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Det betyder, at barnet ikke længere er i målgruppen for at blive hjemmetrænet, og at kommunen dermed heller ikke har hjemmel til fortsat at godkende hjemmetræning.

Kommunen burde derfor i forbindelse med opfølgning have truffet afgørelse om, at den iværksatte hjemmetræning ophører.

Vi anser desuden en afgørelse for at lide af en retlig mangel, hvis kommunen har udøvet skønnet forkert baseret på sagens oplysningsgrundlag. Det kan være, at kommunen vægter de faktiske oplysninger i sagen forkert, eller at kommunen ikke inddrager væsentlige oplysninger.

Et eksempel på en sag, hvor en kommune har udøvet skønnet forkert, er en sag, hvor kommunen giver afslag på hjælpetræner timer med den begrundelse, at barnet aktuelt kan træne social generalisering med personer, som barnet i forvejen er tryk ved; far, farmor eller supervisor.

Kommunen udøver her skønnet forkert i forhold til behovet for økonomisk hjælp til hjælpetræner timer. Det skyldes, at kommunen indledningsvist godkender de målsætninger, forældrene har opstillet omkring social træning af barnet, hvor målet er, at dets sociale færdigheder skal generaliseres ved at træne dem med andre, ikke nære personer. Det betyder, at kommunen derfor også skal dække de nødvendige udgifter, der er forbundet med gennemførelsen af dette mål i hjemmetræningen. Kommunen kan ikke i forbindelse med afgørelsen om den økonomiske støtte til hjemmetræningen henvise til, at færdighederne kan trænes af forældrene selv eller nære slægtninge, da det netop ikke er formålet med den sociale træning. Vi vurderer derfor

også, at kommunen burde dække de nødvendige udgifter til hjælpetræner timer, da deltagelse af en hjælpetræner er en forudsætning for, at det godkendte træningsprogram kan gennemføres.

Vi ville ændre afgørelsen, hvis den var påklaget til Ankestyrelsen, og give forældrene en bevilling på hjælpetræner timer i overensstemmelse med det behov, der fremgår af det træningsprogram, kommunen har godkendt.

Der er i øvrigt heller ikke hjemmel i reglerne om hjemmetræning til at bevillige supervisionstimer med det formål, at supervisor udfører selve træningen med barnet. Derfor kan kommunen heller ikke henvise til, at supervisor kan træne med barnet.

Det varierer, om kommunerne har foretaget en helhedsvurdering

Kommunerne er forpligtet til at foretage en helhedsvurdering af en families situation. Det fremgår af § 5 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. I det juridiske serviceeftersyn ser vi derfor også på, om kommunerne har foretaget en sådan helhedsvurdering.

Sagsgennemgangen viser, at vi i 35 ud af de 74 gennemgåede sager kan konstatere, at kommunerne er opmærksomme på at foretage en helhedsvurdering. I de resterende 39 ud af de 74 sager kan vi enten konstatere, at der ikke er foretaget en samlet vurdering af familiens behov for hjælp eller vi kan ikke se, om der er foretaget en vurdering ud fra sagens akter.

Vi kan se, at de typer af anden hjælp, der i de gennemgåede sager bliver tildelt familierne, typisk er:

- hjælp til dækning af merudgifter efter servicelovens § 41,
- tabt arbejdsfortjeneste efter servicelovens § 42,
- hjælpemidler efter servicelovens § 112,
- aflastning og afløsning efter servicelovens § 44, jf. § 84, stk. 1,
- anden træning uden for hjemmet for eksempel efter servicelovens § 11, stk. 3 samt
- anden støtte efter servicelovens § 52, om særlige foranstaltninger.

SAGER, HVOR DER IKKE ER FORETAGET EN HELHEDSVURDERING

Et eksempel på en sag, hvor der ikke er foretaget en helhedsvurdering, er en sag, hvor kommunen træffer afgørelse om ophør af hjemmetræning efter ønske fra forældrene, herunder ophør af den tilknyttede tabte arbejdsfortjeneste. Vi er enige med kommunen i afgørelsen om selve ophøret af hjemmetræningsordningen. Kommunen har dog ikke foretaget den nødvendige helhedsvurdering af, om forældrene fortsat har brug

for tabt arbejdsfortjeneste til andre formål end hjemmetræningen – som ønsket af forældrene. Af sagens akter fremgår det blandt andet, at barnet ikke kan være alene hjemme, når barnet kommer hjem fra skole. Den tidligere hjemmetræningsordning var tilrettelagt i timerne om eftermiddagen efter skoletid, hvor den ene forælder derfor var i hjemmet med barnet, og dette pasningsbehov var dækket. Kommunen burde have forholdt sig til, om der fortsat var et udækket pasningsbehov om eftermiddagen.

Vi bemærker, at det for så vidt angår tabt arbejdsfortjeneste fremgår direkte af principmeddelelse 95-17, at en kommune skal forholde sig til, om tabt arbejdsfortjeneste skal bevilges til andre formål end hjemmetræning.

Et andet eksempel på manglende helhedsvurdering er en sag, hvor der er indikationer på, at familien ikke får dækket alle relevante merudgifter til barnet. Der er også oplysninger om, at forældrene har fået tvillinger, og at der derfor formentlig er brug for øgede afløsningstimer i hjemmet, så de nytilkomne søskende også kan tilgodeses. Den aktuelle bevilling på afløsningstimer i hjemmet omhandler alene forældrenes behov for et pusterum. Med tilkomne søskende i familien kan der dog være et behov for øgede afløsningstimer.

Relevant tilsyn med hjemmetræningsordning

Det følger af hjemmetræningsreglerne, at kommunen skal afholde to lovpligtige tilsyn. Det følger dels af servicelovens § 32 a, stk. 4, og dels af hjemmetræningsbekendtgørelsens § 4, stk. 1. Kommunen skal i forbindelse med tilsynene vurdere, hvorvidt hjemmetræningen opfylder de fastsatte mål og kan fortsætte. Der er krav om, at kommunen laver en begrundet stillingtagen til hjemmetræningsordningen i en tilsynsrapport, jf. hjemmetræningsbekendtgørelsens § 4, stk. 4 og stk. 5.

I 33 ud af de 35 sager, hvor det er relevant, kan vi af sagens akter se, at kommunen afholder tilsynsbesøg hos familien, hvor de inddrager forældrene og barnet relevant og derfor kan forholde sig til, om hjemmetræningen fortsat er til gavn for barnet. Det sker for eksempel ved, at kommunen ser videooptagelser af barnet, der udfører øvelserne, at kommunen kan se dokumenteret fremgang, kommunen ser barnet hjemmetræne og kan se, at barnet trives med øvelserne. Af de 33 sager kan vi i 29 sager se, at tilsynet i vidt omfang er sket i overensstemmelse med hjemmetræningsbekendtgørelsen. I fire sager kan vi konkret se, at tilsynet ikke er sket i overensstemmelse med reglerne.

Vi kan i flere af de sager, hvor der er lavet tilsynsbesøg, dog ikke vurdere, om kommunen afholder tilsynsbesøg to gange

årligt, eller om kommunen laver tilsynsrapporter med en begrundet stillingtagen til, om den pågældende hjemmetræningsordning skal fortsætte, ændres eller ophøre. For så vidt angår tilsynsrapporterne kan det skyldes, at kommunerne ikke har medsendt tilsynsrapporter i sager, hvor det ikke umiddelbart er relevant for den konkrete afgørelse. Det kan også skyldes, at kommunerne ikke i tilstrækkelig grad følger tilsynsbesøg op med en tilsynsrapport.

Kommunerne er i de fleste sager opmærksomme på at inddrage forældrene

Kommunen har pligt til at inddrage forældrene i sagen. Det følger af § 1 i hjemmetræningsbekendtgørelsen, og af § 4 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Dette har også været et fokus i det juridiske serviceeftersyn. Vi skal her gøre opmærksom på, at når vi forholder os til inddragelsen af forældrene, er resultaterne alene baseret på, om det fremgår af sagens akter, at kommunerne har inddraget og forholdt sig til forældrerens/forældrenes oplysninger og forhold, inden kommunerne træffer en afgørelse i sagen. Vi forholder os derimod ikke til, hvordan mødet mellem sagsbehandleren og forældrerens/forældrene folder sig ud i praksis, herunder om forældrerens/forældrene oplever at føle sig inddraget i sagsbehandlingen.

I mange af de gennemgåede sager ser det ud til, at kommunerne lever op til kravene om at inddrage forældrerens/forældrene. Det ses ved, at kommunerne behandler en sag med udgangspunkt i oplysningerne i forældrerens/forældrenes ansøgning, sørger for at stille supplerende spørgsmål til ansøgningen, anmoder om svar eller uddybende bemærkninger per e-mail eller foretager opkald til forældrene. Forældrene inddrages også relevant, når kommunerne afholder de lovpligtige tilsynsbesøg, ligesom vi ser flere tilfælde, hvor der er sket partshøring over indhentede oplysninger hos forældrene.

I enkelte sager ser vi dog, at kommunerne for eksempel træffer afgørelse på baggrund af en ansøgning, som er uklar, uden at inddrage forældrene yderligere. Sådanne sager vil dog også oftest lide af en retlig mangel, som følge af at kommunen ikke har opfyldt undersøgelsespligten/officialprincippet.

Om de offentliggjorte sagsbehandlingsfrister i kommunerne

Kommunerne skal offentliggøre sagsbehandlingsfrister for en ansøgning om hjemmetræning på deres hjemmeside. Dette følger af § 3, stk. 2 og § 3 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Hvis en kommune ikke kan overholde den offentliggjorte sagsbehandlingsfrist, skal kommunen meddele forælderen/forældrene en ny frist.

I flere sager skal kommunerne dog ikke offentliggøre en sagsbehandlingsfrist. Det gælder i de sager, hvor kommunen følger op på hjælpen til hjemmetræning. I en opfølgnings sag gælder vilkårene for den bevilgede hjælp, indtil der træffes afgørelse om andet. I 26 ud af de 74 sager er der tale om en opfølgingsafgørelse.

Vi ser i flere kommuner, at der er offentliggjorte sagsbehandlingsfrister på kommunernes hjemmeside, og at disse frister i høj grad bliver overholdt i de gennemgåede sager, hvor der er tale om førstegangsansøgninger eller en ny bevilling. Af de gennemgåede sager er 48 ud af 74 sager kategoriseret som førstegangsansøgninger/nye bevillinger.

I nogle sager ser vi dog en væsentlig overskridelse af sagsbehandlingsfristen på uger og op til flere måneder, uden at kommunerne meddeler forælderen/forældrene en ny frist. Vi ser også sager, hvor sagsbehandlingen varer i tre år, før der træffes en afgørelse. Som det fremgår ovenfor i afsnittet om sagsoplysning, kan den lange sagsbehandlingstid have indflydelse på resultatet af en kommunes afgørelse, da oplysninger indhentet i starten af et langt sagsforløb når at blive uaktuelle. Uanset et langt sagsbehandlingsforløb, har forældrene ret til hjælp tilbage fra ansøgningstidspunktet. Dog ser vi sager, hvor forældrene ikke har økonomisk mulighed for at hjælpe barnet, før der er truffet en afgørelse fra kommunen om for eksempel godkendelse af hjemmetræning eller bevilling af et træningsredskab.

VEJLEDNING OM HJEMMETRÆNING

Det følger af de almindelige regler om offentlige myndigheders vejledningsforpligtelse, at kommunen skal vejlede om mulighederne for hjælp, når der er en konkret anledning hertil. Det betyder, at hvis der er oplysninger om, at et barn med en betydelig og varig funktionsnedsættelse har et behov for træning eller andet støttebehov, så bør kommunerne vejlede om hjemmetræningsordningen. Hjemmetræning kan iværksættes med få timer om ugen op til en fuldtidsordning. Det er særligt relevant at yde vejledning, hvor der i sagen er oplysninger om, at

forældrene skal lave en form for træning med barnet i hjemmet fx i forbindelse med et forløb hos en fysioterapeut eller ergoterapeut. Der kan ikke bevilges tabt arbejdsfortjeneste til at lave sådan træning med barnet, medmindre det er en del af en hjemmetræningsordning, hvor § 32 a, stk. 5, giver ret til tabt arbejdsfortjeneste efter § 42 til at udføre træningen.

Vi kan ikke af sagsgennemgangen se, om kommunerne får vejledt forældre om muligheden for at hjemmetræne, og dermed om det er manglende vejledning, der er årsag til, at kommunerne ikke har flere sager om hjemmetræning. Eller om det skyldes, at forældrene ikke er interesserede i at stå for træning af barnet selv, og at de er tilfredse med de tilbud, som den enkelte kommune stiller til rådighed for barnet.

TJEKLISTE TIL HJEMMETRÆNINGSSAGER

Som en del af en række retssikkerhedsinitiativer i Ankestyrelsen bliver der udarbejdet en tjekliste til sagsbehandlere, der behandler sager på hjemmetræningsområdet. Tjeklisten kommer til at indeholde de generelle forvaltningsretlige sagsbehandlingsregler, de konkrete hjemmetræningsregler og relevante principmeddelelser for området. Ankestyrelsen udarbejder tjeklisten med det formål, at både nye og erfarne sagsbehandlere har et tilgængeligt materiale, som de kan anvende, når de har brug for mere viden om hjemmetræning og sagsbehandling i almindelighed.

Tjeklisten bliver offentliggjort primo 2024 på Ankestyrelsens hjemmeside. Vi opfordrer alle kommuner til at orientere sig i tjeklisten for en mere uddybende gennemgang af hjemmetræningsreglerne.